

Kommentarer till excelfilerna

Denna sammanställning utgör en dokumentation av analysen av källmaterialet. Den innehåller såväl preliminära anteckningar till ledning för vidare undersökningar som mer genomgående bearbetningar i syfte att tydliggöra grunderna för vissa slutsatser i avhandlingstexten.

Kommentarer finns även som ett blad i vardera excelfil.

Referenser

Begreppsdata.xlsx:

Se särskild flik "Referenser" i excel-filen.

Begreppsdata riksdagstryck.xlsx:

Se avhandlingens källförteckning under rubriken "Riksdagstryck".

Begreppsdata svenska tidningar.xlsx:

Samtliga referenser är hämtade från Kungliga bibliotekets databas Svenska dagstidningar, sedermera Svenska tidningar. För principer för urval, se avsnittet under rubriken Källmaterial i avhandlingens kapitel 1.

Om kategorierna

Semasiologi:

Den semasiologiska analysen fokuserar på ett ords olika definierande kriterier – dess betydelse – och dess referenser. Detta innefattar möjliga översättningar, förklaringar och hänvisningar till utomspråkliga förhållanden. Här noterar jag exempelvis om rojalist tenderar att betyda "lojal med kungen", "regeringstrogen", "anhängare till stark kungamakt" eller "anhängare till monarki". Jag kan även notera sådana saker som om rojalist refererar till en person som förhåller sig till politiska motsättningar i Sveriges riksdag eller en person som är part i ett inbördeskrig i Frankrike. Semasiologi inbegriper en skala från abstraktioner inom språkets ram (hur "rojalist" förhåller sig till "kung" och "regering" etc) och konkretiseringar i form av tillämpningar på en värld utanför språket (hur "rojalist" förhåller sig till "Gustav III under ryska kriget").

Tolkning är angiven inom parenteser i cellerna. Definitioner, översättningar eller referenser som finns i källtexten är angivna utan parenteser. "/" och "," används omväxlande som avdelare utan att de avdelande tecknen har olika betydelser.

Onomasiologi:

Den onomasiologiska analysen försöker fånga i vilken utsträckning olika språkuttryck utgör samma begrepp, det vill säga används till att uttrycka samma sak. Exempel är att rojalist i olika sammanhang byts ut mot konungslig, gustavian eller servil. Här har det handlat om att leta efter nyckeltermens frånvaro i texten.

Motbegrepp

Ett motbegrepp är inte nödvändigtvis en tydlig antonym, som när rojalisterna (lojala med kungen) ställs mot oppositionen (motsätter sig kungen) i en politisk konflikt, utan kan också vara, när exempelvis en person beskrivs som rojalist för att urskilja denne från andras intrigerande för politisk makt, intrigör, utan att detta motbegrepp nödvändigtvis har motsatta

definierande kriterier.

Semantiskt fält:

Det semantiska fältet är spännvidden av de ord som tenderar att förekomma i anslutning till eller i sammanhang med det studerade begreppet. Tenderar rojalistisk att beskriva principer eller personer som har vissa principer? Förekommer det i närheten av begreppet ytterlighet eller begreppet sans? Det reguljära semantiska sammanhanget för ett begrepp kan förmedla viktig information om dess funktion.

Fetstil i cellen representerar det ord som begreppet syftar på i egenskap av adjektiv, adverb eller substantiv genitiv. Det finns ingen genomgående regel för hur många ord som blivit antecknade och vilka: hänsyn har tagits både till närhet i text och i syftningar.

Konnotation

Denna distinktion handlar endast om huruvida sammanhanget antyder ett bifall till det som begreppet refererar till (positiv konnotation), ett förkastande (negativ), om det synliggör perspektiv som både är positiva och negativa (tvetydig) eller om begreppet används på ett sätt som förutsätter en laddning av saklighet (neutral).

Illokut kraft:

Om illokut kraft, se avsnitt under rubriken "Retorik" i kapitel 1 i avhandlingen.

Illokution i citat är angiven inom parenteser i cellerna.

Direktiv funktion

Om direktiv funktion, se avsnitt under rubriken "Retorik" i kapitel 1 i avhandlingen.

Klassifikation av aktörer

I denna del av analysen har jag bedömt huruvida begreppet används för att klassificera en aktör i förhållande till politisk antagonism. Avsikten har varit att ge ett konkret underlag för att dra slutsatser om politiska grupperingar samt om personifiering av sådana attityder eller principer som är associerade med ett visst begrepp. Aktören kan vara begreppsanvändare, begreppsmottagare och/eller tredje person. Jag har dock inte klassificerat aktörer som jag bedömt som irrelevanta utifrån mitt vägledande problem om politiska motsättningar, exempelvis "nationen" eller "Fredrik den store".

Genre

Denna kategori syftar till att definiera typen av den text vari begreppet förekommer. Det kan till exempel vara ett brev till kungen, ett inlägg i en riksdagsdebatt eller en memoaranteckning. Jag använder alltså genre i en vidare bemärkelse än endast olika typer av konstnärliga litterära uttryck.

Direkt begreppsstrid

Denna kategori har jag använt för att utmärka vad jag i avhandlingstexten kallar begreppspolemik och retorisk omskrivning, se avsnitt under rubriken "Retorik" i kapitel 1 i avhandlingen. Anteckningarna är genomgående att betrakta som preliminära bedömningar.

Ordform

I denna kategori åtskiljer jag exempelvis rojalist från Rojalist med stor begynnelsebokstav eller rojalism med ändelsen -ism samt ortografiska distinktioner som mellan "rojalism" och "royalism".

Collingwoods fråga

Om Collingwoods fråga, se avsnitt under rubriken "Retorik" i kapitel 1 i avhandlingen.

Performativ kraft

Om performativ kraft, se avsnitt under rubriken "Retorik" i kapitel 1 i avhandlingen.

Performativ tendens:

Om performativ tendens, se avsnitt under rubriken "Retorik" i kapitel 1 i avhandlingen.

Annotationer om performativ tendens inom parentes är ibland mindre konsekventa och kan därför bortses ifrån.